

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: ОСМИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 72

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Развијање интереса за проучавање простора других континената, сем Европе, упознавање различитих мјеста на Земљи, истраживање о њиховим просторним односима као и односа људи и простора;
- Упознавање са основним природно-географским и друштвено-географским карактеристикама континената свијета;
- Развијање толеранције код ученик, прихватање и уважавање различитости у односу на друга подручја, народе, религије и културе;
- Развијање просторног мишљења, критичког размишљања и разумијевања како људи формирају различита окружења и околности, те посљедица које произилазе из просторних одлика;
- Развијање способности коришћења географске карте и атласа;
- Оспособљавање ученика за самостално прикупљање географских информација уз коришћење различитих извора, те коришћење и самосталну израду статистичких и графичких приказа;
- Оспособљавање ученика за самостално опажање, анализирање и закључивање о географским објектима, појавама и процесима;
- Развијање вјештина комуникације и рада у тиму;
- Оспособљавање ученика за практичну примјену усвојених знања;
- Развијање интересовања за упознавањем заштићених природних подручја свијета и увиђање значаја ових подручја;
- Оспособљавање за препознавање природних ресурса појединих држава и подручја, те уочавање њихове повезаности са привредним развојем;
- Разумијевања савремених изазова- управљања водама;
- Развијање интересовања за путовања и упознавање подручја, држава и градова свијета;
- Развијање интересовања за истраживање климатских промјена и посљедица на глобалном нивоу, са акцентом на угрожена подручја;
- Развијање интеркултуралности.

ПРЕГЛЕД ТЕМАТСКИХ ЦЈЕЛИНА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Азија	25
2. Африка	17
3. Америка	18
4. Аустралија и Океанија	6
5. Поларне области	3
6. Утицај човјека и друштвених промјена на Свијет	3

САДРЖАЈИ И ИСХОДИ ПРОГРАМА

Исходи учења	Садржаји програма / Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: АЗИЈА (25)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тумачи поријекло имена Азија; • одреди географски положај Азије, демонстрира на карти границе Азије; • упореди величину Азије са величинама других континената; • истражује и проналази информације о истраживањима азијског континента (кроз историју) • помоћу географске карте показује облике разуђености обале и именује их; • на основу карте Азије разликује, класификује најкрупније облике рељефа; • покаже на карти Азије дио Ватреног појаса Пацифика и објасни његове карактеристике • покаже на карти подручја са одређеним климатским типовима и упореди њихове карактеристике; • издвоји крупне хидрографске објекте у Азији и разврста ријеке према сливовима; • објасни међузависност климе и биогеографских подручја; • упореди карактеристике биогеографских области Азије; • упореди број становника Азије са бројем становника других континената; • анализира утицај природногеографских и друштвеногеографских фактора на демографске карактеристике; • анализира тематску карту густине насељености и графиконе раста броја становника; 	<ul style="list-style-type: none"> • Име Азија, географски положај, величина и истраживање континента • Рељеф Азије • Климатске одлике Азије • Хидрографија Азије • Биогеографске карактеристике Азије • Основне карактеристике становништва Азије 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>

<ul style="list-style-type: none"> • истражује о древним културама и цивилизацијама, народима и религијама на простору Азије; • кратко опише природна богатства Азије; • наведе најзаступљеније привредне дјелатности у Азији • на карти Азије покаже регионалну подјелу континента; <p>ЈУГОЗАПАДНА АЗИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни значај географског положаја Југозападне Азије; • покаже на карти најкрупније облике рељефа; • окарактерише типове климе заступљене у Југозападној Азији; • анализира клима дијаграме; • повезује утицај климе и заступљеност биогеографских области у регији; • покаже на карти најкрупније хидрографске објекте; • објасни демографске карактеристике регије; • покаже на карти политичку подјелу Југозападне Азије; • истражује о познатим градовима и туристичким локалитетима Југозападне Азије; • образложи значај нафтног богатства за привреду регије; • наведе привредне дјелатности специфичне за Југозападну Азију; <p>ЈУЖНА АЗИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира географски положај Јужне Азије и објасни појам Индијски потконтинент; • покаже на карти најкрупније облике рељефа регије; • објасни карактеристике монсунске климе и њен утицај на живот становништва Јужне 	<ul style="list-style-type: none"> • Привредне одлике Азије <ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Југозападне Азије <ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Јужне Азије 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p> <p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>
--	--	--

<p>Азије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • закључује о значају великих ријека у регији; • дискутује о значају заштите џунгле/креира паное на тему заштите џунгле; • објасни демографске одлике регије и дефинише појам „демографска експлозија“; • покаже на карти политичку подјелу Јужне Азије; • наведе привредне дјелатности специфичне за Јужне Азију; • истражује о туристичким дестинацијама Јужне Азије; 		
<p>ЈУГОИСТОЧНА АЗИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира географски положај Југоисточне Азије; • покаже на карти најкрупније облике рељефа на простору регије; • објасни карактеристике типова климе које су заступљене у регији: • издвоји карактеристике биогеографских подручја; • објасни основне карактеристике становништва Југоисточне Азије; • истражује о будизму и осмисли презентацију; • покаже на карте политичку подјелу Југоисточне Азије; • наведе привредне дјелатности специфичне за Југоисточну Азију; 	<ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Југоисточне Азије 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>
<p>ИСТОЧНА АЗИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира географски положај Источне Азије; • покаже на карти Азије најкрупније облике рељефа ове регије; • упореди карактеристике типова климе које су заступљене у Источној Азији; • покаже на карти најзначајније ријеке у Источној Азији, 	<ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Источне Азије 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>

<p>истражује о њиховој улози и значају за регију;</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира везу између типова климе и биогеографских области регије; • покаже на карти политичку подјелу Источне Азије; • самостално истражује изворе информација о основним карактеристикама и специфичностима Јапана; • утврди и образлаже основне природногеографске одлике Кине; • дискутује о популационој политици у Кини; • препознаје значај Кине у свјетској привреди; • истражује и селекује релевантне изворе информација о Кинеској цивилизацији и Пекингу; <p>СРЕДЊА АЗИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анализира географски положај • Покаже на карти крупне облике рељефа регије • Истакне значај ријека и језера Средње Азије • Објасни одлике становништва регије • Анализира међузависност климе, биљног свијета, густине насељености и привредних одлика регије • Покаже на карти политичку подјелу Средње Азије 	<ul style="list-style-type: none"> • Географске карактеристике Јапана • Географске карактеристике Кине 	
--	--	--

Тема 2: АФРИКА (17)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни географски положај Африке, покаже на карти границе и простирање континента; • образложи значај Суецког канала; • уз помоћ дијаграма упореди величину Африке са величином других континената • објасни истраживање афричког континента; • упореди просторе Високе и Ниске Африке и покаже најкрупније облике рељефа; • покаже на карти подручја са одређеним климатским типовима; • објасни међузависност климе и биогеографских подручја; • упореди карактеристике биогеографских области Африке; • покаже на карти највеће водене токове и језера континента; • дискутује о утицају природногеографских и друштвеногеографских карактеристика на демографске одлике Африке; • наведе народе који живе на простору Африке; • анализира старосну пирамиду афричког становништва; • анализира карту распореда густине насељености афричког континента; • разликује појмове колонијализам, деколонизација, неоколонијализам; • објасни природна богатства Африке; • уочава и наводи разлоге привредне неразвијености држава континента; 	<ul style="list-style-type: none"> • Име, географски положај, величина и истраживање Африке • Рељефне карактеристике Африке • Климатске и биогеографске одлике Африке • Хидрографске одлике Африке • Одлике становништва Африке • Привредне одлике Африке 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>

<p>најзначајније ријеке и језера у регији;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истражи о специфичностима афричке саване; • објасни демографске карактеристике Источне Африке; • покаже на карти политичку подјелу Источне Африке; • наведе привредне дјелатности специфичне за регију; <p>ЗАПАДНА АФРИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди на карти географски положај Гвинејске Африке; • покаже на карти крупне облике рељефа у Гвинејској Африци; • одреди на карти Африке подручја са одликама одређених типова климе и биогеографска подручја регије; • покаже на карти Африке најзначајније ријеке у регији; • објасни демографске карактеристике Гвинејске Африке; • наведе природна богатства и анализира њихов утицај на привредне дјелатности Гвинејске Африке; • покаже на карти политичку подјелу Гвинејске Африке; • одреди на карти географски положај басена Конга; • покаже на карти крупне облике рељефа у Басену Конга; • одреди на карте Африке подручја са одликама одређених типова климе и биогеографска подручја регије; • дебатује о значају заштите прашума; • Истражи и селекује изворе у литератури о начину живота Пигмеја; • тумачи са карте политичку подјелу у Басену Конга; • дискутује о великом природном богатству и 	<ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Гвинејске Африке • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Басена Конга 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>
---	--	--

<p>привредној неразвијености Басена Конга;</p> <p>ЈУЖНА АФРИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира географски положај регије; • покаже на карти Африке крупне облике рељефа у Јужној Африци; • покаже на карти Африке подручја са одликама одређених типова климе и биогеографска подручја регије; • користећи различите изворе информација истражи специфичности настанка пустиње Намиб; • покаже на карти Африке најзначајније ријеке у регији; • објасни демографске карактеристике Јужне Африке; • објасни појам апартхејд и аргументује његове негативне карактеристике; • наведе привредне дјелатности специфичне за Јужну Африку; • покаже на карте Африке политичку подјелу регије; 	<ul style="list-style-type: none"> • Положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Јужне Африке 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p>
--	---	--

Тема 3: АМЕРИКА (18)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> покаже на карти границе Америке; анализира географски положај Америке; образложи значај Панамског канала; упореди величину Америке са величином других континентата; објасни географско откриће Америке и њено насељавање; објасни настанак имена Америка; раликује подјелу Америке: на Сјеверну и Јужну, на Англоамерику и Латинску Америку; <p>АНГЛОАМЕРИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> објасни географски положај Англоамерике; покаже на карти најкрупније облике рељефа Англоамерике; одреди на карти највеће ријеке и језера Англоамерике; упореди климатске карактеристике одређених подручја Англоамерике; објасни везу типова климе и биогеографских области; објасни демографске карактеристике Англоамерике; користећи различите изворе информација истражи о Индијанцима и Инуитима; наведе природне специфичности САД-а; објасни појмове „котао за претапање нације“ и сегрегација; наведе привредне дјелатности специфичне за САД; дискутује о „улози“ САД-а на привредној и политичкој „сцени“ свијета; 	<ul style="list-style-type: none"> Географски положај, величина, име и истраживање Америке <ul style="list-style-type: none"> Географски положај и природногеографске одлике и одлике становништва Англоамерике <ul style="list-style-type: none"> Географске карактеристике Сједињених Америчких Држава 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука Математика</p> <p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја</p>

<ul style="list-style-type: none"> • истражује различите изворе информација о градовима и културноисторијским споменицима САД-а; • разликује природногеографске специфичности Канаде; • објасни демографске карактеристике Канаде; • наведе привредне дјелатности специфичне за Канаду; • истражи о градовима и природним специфичностима Канаде; <p>СРЕДЊА АМЕРИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • укаже на значај положаја Средње Америке у односу на Англоамерику и Јужну Америку; • објасни разуђеност обале Средње Америке; • покаже на карти крупне облике рељефа и значајне вулкане; • успостави везу између кретање литосферних плоча и честе појаве земљотреса; • објасни хоризонталну и вертикалну климатску и вегетацијску зоналност; • опише демографске одлике Средње Америке; • наведе разлоге нестанка индијанских цивилизација простора Средње Америке; • покаже на карти политичку подјелу регије; • наведе привредне дјелатности специфичне за Средњу Америку; • анализира географски положај Мексика; • упореди одлике типова климе и биогеографских области заступљених у Мексику; • опише демографске карактеристике Мексика; • објасни разлоге миграције становништва ка САД-у; • наведе природна богатства 	<ul style="list-style-type: none"> • Географске карактеристике Канаде <ul style="list-style-type: none"> • Географски положај, природногеографске и друштвеногеографске одлике Средње Америке <ul style="list-style-type: none"> • Географске карактеристике Мексика 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука</p>
--	---	---

Тема 4: АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА (6)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • покаже на карти простирање и опише положај Аустралије; • објасни откриће Аустралије и насељавање континента; • објасни поријекло имена Аустралија; • уз помоћ графикона упореди величину Аустралије са величином других континената; • одреди на карти крупне облике рељефа; • објасни климатске и хидрографске карактеристике континента и факторе који их одређују; • покаже на карти значајне ријеке и језера; • истражи специфичности биљног и животињског свијета Аустралије; • истражује различите изворе о старосједилачком становништву Аустралије; • опише демографске карактеристике Аустралије; • наведе привредне дјелатности специфичне за Аустралију; • одреди на карти подјелу Океаније; • истражи о специфичностима појединих острва; 	<ul style="list-style-type: none"> • Географски положај, величина, име и истраживање Аустралије • Природногеографске карактеристике Аустралије • Друштвеногеографске карактеристике Аустралије • Положај и специфичности острва Океаније 	<p>Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја Вјеронаука</p>

Тема 5: ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ (3)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појмове Арктик и Антарктик; • лоцира Арктик и Антарктик на карти свијета; • упореди климатске и биогеографске карактеристике Арктика и Антарктика; • објасни откриће и истраживање Арктика и Антарктика; • укаже на значај заштите природне средине Арктика и Антарктика; 	<ul style="list-style-type: none"> • Географски положај и карактеристике Арктика • Географски положај и карактеристике Антарктика 	Биологија Српски језик Историја
Тема 6: УТИЦАЈ ЧОВЈЕКА И ДРУШТВЕНИХ ПРОМЈЕНА НА СВИЈЕТ (3)		
<p>Ученик може да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни појам глобализација; • објасни узроке промјена климе; • анализира посљедице климатских промјена; • наведе значајне међународне организације и циљеве њиховог оснивања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Глобализација • Климатске промјене • Међународне организације 	Биологија Српски језик Ликовна култура Музичка култура Историја

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ – СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ

Ученици су у седмом разреду савладали садржаје регионалне географије Европе. Већ тада су се упознали са начином изучавања регионалне географије што у многоме треба да олакша наставак изучавања регионалне географије свијета.

Садржаји који се обрађују у осмом разреду упознају ученике са осталим континентима, регијама и њиховим специфичностима.

Географија је наставни предмет који наставницима омогућава велику креативност и слободу комбиновања наставних метода и облика рада, а у овом разреду најчешће се користи илустративно-демонстративна метода.

Данас су путем бројних медија доступни различити начини на које наставник виртуелно може приближити ученицима државе свијета, заштићене предјеле, културно-историјске споменике, демографске специфичности и сл.

Због тога је пожељно да наставник, у току реализације Наставног програма за географију за осми разред што више практикује употребу аудиовизуених наставних

средстава.

Садржај који ће приближити ученицима потребно је брижљиво бирати и прилагодити га психофизичком развоју ученика и њиховим интересовањима.

Одабрани садржаји требају бити научно утемељени и актуелни.